

VERSLAG VERGADERING 13 mei 2022

Vastgesteld na een schriftelijke ronde op 3 juni 2022

tijd: 14.30u – 15.45u
locatie: Marriott Conference Room

Aanwezige deelnemers

Gezaghebber E. Rijna (voorzitter)

Dhr. M. Stegers (vicevoorzitter)

OLB: Gedeputeerde N. den Heyer en gedeputeerde H. Thielman

Usibo: dhr. N. Willem, dhr. E. Piernella, dhr C. Mercelina en mw. M. Abrahams

BFB: dhr. E. Carillo, mw. V. De Windt (dhr. Berkenbosch, dhr. P. Coolen en mw. A. Romeijnders met kennisgeving afwezig)

KvK: dhr. D. Aarts (mw. C. Kirindongo, dhr. H. Groot en dhr. J. Balentien met kennisgeving afwezig)

Aanwezige adviseurs:

mw. B. van den Berg, dhr. B. van Oost

dhr. E. Brakke (adviseur namens SZW)

Gasten:

- Minister Schouten
- dhr. C. Herstel
- mw. A. Sumter
- dhr. W. van Dijk

Verslag: mw. H. Nijeboer (secretaris mw. M. Buys met kennisgeving afwezig)

1. Opening en Verwelkoming van minister Schouten

De voorzitter opent de vergadering en heet de minister welkom.

De voorzitter stelt vast dat er geen voorstelrondje nodig is.

De vice-voorzitter heet de minister ook welkom en geeft aan dat het erg wordt gewaardeerd dat de minister al met alle partijen heeft gesproken voor deze meeting. Hij geeft aan dat iedereen erg benieuwd is naar haar ervaringen.

2. Reactie van de Minister voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen op de gesprekken met CD-partijen op 11 mei jl.

De minister dankt de aanwezigen dat ze hier mag zijn. Ze geeft een algemene terugkoppeling op haar werkbezoek, haar eerste bezoek als minister voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen, maar niet haar eerste bezoek aan Caribisch Nederland.

Wat haar opnieuw op de eilanden opvalt is de grote veerkracht maar ook de armoedeproblematiek. Dat laatste is nu nog zichtbaarder geworden, o.a. door de gestegen prijzen. De bezoeken bij mensen thuis hebben haar erg geraakt. Je leest over de leefomstandigheden in rapporten maar het wordt pas echt concreet als je het met eigen ogen ziet, het maakt indruk. Ze geeft aan de andere bewindspersonen op het belang van een bezoek te zullen wijzen.

Zoals in de individuele gesprekken gezegd: armoede is niet een vraagstuk dat je in je eentje kan gaan oplossen. Dit gremium kan daar een belangrijke rol in spelen. Het feit dat er een akkoord van Kralendijk ligt en in het coalitieakkoord wordt genoemd is belangrijk om te noemen. Het is een gezamenlijke zoektocht. Samen kunnen er concrete stappen worden gezet.

De minister geeft aan zich betrokken te voelen bij dit overleg.

De minister merkt scepsis bij de bevolking: er is al zoveel gepraat, gaan we nu dan eindelijk wat doen?

Er wordt hard gewerkt, ook door de ambtenaren van SZW, om nu afspraken te maken.

Zoals eergisteren al met de leden van de CD gedeeld:

Aan de inkomenskant worden de komende jaren elk jaar stappen gezet om minimumuitkeringen, waaronder de onderstand te verhogen, kinderbijslag wordt verhoogd, de subsidie voor de kinderopvangorganisaties gaat per 1 juli met 10% omhoog zodat de arbeidsvoorwaarden verder verbeterd kunnen worden.

Kinderopvang is goed voor de sociale ontwikkeling van de kinderen. Een beroep in de kinderopvang moet aantrekkelijk worden/blijven.

Aan de kostenkant is ook meer nodig, zo geeft de minister aan. Dat zit niet alleen bij SZW maar ook bij andere departementen, ook met hen moeten goede gesprekken worden gevoerd.

Het is ook van belang om te kijken wat nu de volgende fase is, na het implementeren van het Akkoord van Kralendijk. We moeten blijven werken aan verbetering. De minister geeft aan te hopen dat de leden van de CD hier ook op willen reflecteren, welke onderwerpen moeten op de agenda?

De minister geeft aan met het OLB te hebben gesproken over wat er aan hun kant moet gebeuren om de kostenkant aan te pakken, om structureel kosten omlaag te brengen hier lokaal. Een groot inzicht op elk eiland voor de minister was het volgende: er wordt wel eens gepraat over hoe mooi de mensen het op de eilanden hebben, makkelijk leven, lekker in de zon, maar veel mensen hebben twee banen nodig om rond te komen.

Het gesprek over de kostenkant moet ook lokaal plaatsvinden. Deze boodschap heeft de minister ook aan de andere eilanden meegegeven al vindt ze dat uw centrale dialoog wel het meest georganiseerd is. Op de inkomenskant geeft de minister aan een aantal stappen te zetten op de korte termijn: het verhogen van de toeslagen zelfstandig wonen en gezamenlijk huishouden in de onderstand en de kinderbijslag.

De minister sluit af met de hoop dat er bij een volgend kabinet een Akkoord van Kralendijk 2.0 mag liggen.

De vice-voorzitter bedankt de minister en vraagt de aanwezigen om een reactie.

USIBO:

Dhr. Willem bedankt de minister en geeft aan een aantal vragen te hebben voor de minister:

- Hoe gaan we om met de indexering naast de verhoging minimumloon? Is het mogelijk om dat te scheiden? Dezelfde vraag wil hij stellen voor de belastingvrije voet;
- Kunnen uitkeringen twee keer per jaar geïndexeerd gaan worden?
- Kan er een basisinkomen komen voor de primaire sector: dat zou nader moeten worden uitgewerkt.

Aan het OLB stelt hij de volgende vraag:

- in het akkoord staat dat het OLB ook een verantwoordelijkheid draagt voor kostenverlagingen. Usibo heeft grote zorgen over de "wild west prijzen".

Concluderend geeft dhr. Willem aan dat Usibo zich kan vinden in de concrete stappen die de minister zet. Goed om in 2025 een ijkpunt te kunnen bereiken en zo niet: om dan te kijken naar de alternatieven. Dhr. Willem geeft aan dat Usibo tevreden is over de gang van zaken in deze drie dagen en de jurk van de minister laat zien hoe fleurig het was.

BFB:

Dhr. Carillo geeft aan dat SZW heeft laten zien aan Den Haag hoe om te gaan met de eilanden. Hij geeft aan te hebben gezien dat het nodig is om meer druk op de andere ministeries te moeten gaan zetten en het ministerie SZW daarbij als voorbeeld te kunnen gebruiken.

De heer Van Oost geeft als aanvulling aan dat met name de coördinatie van belang is, dus richting BZK. Dat je niet continue hetzelfde verhaal aan de verschillende ministeries moet uitleggen, dat is bijna niet te doen. Hij geeft aan dat het goed is om één aanspreekpunt te hebben dat e.e.a. coördineert.

KvK

Dhr. Aarts merkt op dat de CD iets moet met het onderwerp 'arbeidsmarkt'. Het verdienmodel staat onder druk. Hogere inkomens moeten ook door de bedrijven verdiend worden. De KvK ziet graag een effectievere overheid waar het gaat om (het omlaag brengen van) kosten; hij geeft de haven als voorbeeld.

De KvK is blij met de voorliggende verklaring.

OLB

Gedeputeerde Thielman reageert op het punt van Usibo: hij geeft aan eerste gesprekken met een aantal supermarkten te hebben gehad, o.a. vandaag. Hij komt liever in goed overleg tot kostenbeheersing dan via het opleggen van maximumprijzen. Het OLB probeert om samen te werken om gemeenschappelijke doelen te bereiken.

Voor de lange termijn is de vrachthaven een grote prioriteit, er zijn twee mogelijke locaties: de eerste optie is de WEB locatie. Binnen anderhalf tot twee jaar zou de vrachthaven er moeten zijn.

Gedeputeerde Den Heyer geeft aan blij te zijn met de daadkrachtige stappen die worden gezet. In 2016 werd met een kinderbijslag van 40 USD begonnen. Met de voorgestelde verhogingen kom je op een bedrag dat hoger is dan in E. Nederland vanaf 1 januari a.s. (vergeleken met de kinderbijslag voor de middelste categorie kinderen; de systematiek is niet één-op-één vergelijkbaar).

Waar het gaat om de kinderbijslag hebben we die gelijkwaardigheid bereikt, daar zijn we erg blij mee.

De minister merkt op dat de volharding van de gedeputeerde niet onopgemerkt is gebleven.

De voorzitter ziet SZW als een voorbeeld voor andere ministeries in Den Haag, als katalysator. De afgelopen acht jaar heeft hij veel bewindspersonen zien komen en gaan en nu worden er concrete stappen gezet, waarvoor hij de minister bedankt. Hij kijkt uit naar de stappen die nog komen gaan.

De vice-voorzitter wil twee punten meegeven:

Moeten wij de andere ministeries laten zien hoe de situatie hier is. Een groot aantal punten zijn voor iedereen zichtbaar maar het zou triest zijn als we elke keer moeten uitleggen hoe groot de armoedeproblematiek is. Mocht dat zo zijn dan hoop ik dat u wil bemiddelen om ook op de agenda te komen. De CD wil graag gesprekspartner zijn van de bezoekende bewindspersonen en ambtenaren, we staan niet vaak op de agenda. Het is eigenlijk enkel met de coördinerend bewindspersoon (BZK) en SZW.

De minister geeft aan dat het de vraag is of ze alle bewindspersonen de CD in moet trekken. Zodat je geen vermenging van zaken krijgt. De CD is voor sociale en arbeidsmarkt gerelateerde onderwerpen.

Wel kan de CD een platform zijn om de gezamenlijkheid te bevorderen. Het punt van de kosten is overstijgend, dat is goed om te blijven benoemen bij de coördinerend bewindspersoon.

Het is niet fraai om dingen te moeten herhalen, maar als dat de prijs is om effectief te zijn en dingen te laten veranderen, dan lijkt het haar niet een te hoge prijs.

En sowieso, Bonaire is gewoon onderdeel van Nederland.

De minister reageert op de vragen van Usibo over indexering. Met de stappen aan de inkomenskant wordt tussentijds al wat gedaan. De facto zal dit bijna neerkomen op een tweejaarlijkse indexering, vermoedt de minister. Er ligt ook al een plan met het OLB waarmee ook deels aan dit punt tegemoet wordt gekomen. Het betreft het realiseren van een energietoeslag in Caribisch Nederland, in lijn met de energietoeslag in E. Nederland. Dit betreft een toeslag voor huishoudens met lage inkomens om hen te compenseren voor de gestegen energiekosten.

Gedeputeerde Den Heyer geeft aan dat het grootste verschil met E. Nederland zal zijn dat het geld via WEB gestort zal gaan worden.

Voor wat betreft de belastingvrije voet geeft de minister aan dat het punt en ongemak bekend is. Ze zal dit onderwerp met de staatssecretaris Van Rij bespreken. Ze geeft de CD de tip om niet specifiek op de 'hoe-vraag' te gaan zitten maar meer op het onderwerp en een oplossing.

De vraag over het basisinkomen is een onderwerp dat samen breder uitgediept moet worden, de minister wil het graag agenderen binnen de CD. Het is an sich geen oplossing.

De arbeidsmarkt en de tewerkstellingsvergunningen: dit onderwerp is ook besproken geeft de minister aan. Gaan deze mensen banen uitvoeren die de mensen hier hadden kunnen doen? Zijn het echt beroepen die mensen hier niet konden doen en onder welke omstandigheden hadden ze het wel kunnen doen? De minister geeft aan dat deze problematiek nu ook in E. Nederland speelt. Ook dit onderwerp zal ze, met al de gevoeligheden die hiermee spelen, graag op de agenda van de CD willen zetten.

N.a.v. de opmerking van de KvK over het aandacht besteden aan de kosten van bijv. het zeehavenproject merkt de minister op de discussie over de kosten te kennen en te standpunt te delen dat dit een belangrijk, gezamenlijk vraagstuk is. Daarbij complimenteert ze het OLB, omdat het OLB al in gesprek is over het verlagen van de kostenkant.

Mw. Abraham noemt het punt van een raadvrouw/man. De minister geeft aan dat het goed zou zijn om dit ook binnen de CD nader met elkaar te bespreken en ook om te bepalen wat hieronder wordt verstaan.

De minister geeft aan aangekondigd te hebben een vorm van WW te willen invoeren op de eilanden. Dit wil ze graag met de CD vormgeven. Ze zegt toe dat dit onderwerp op de tafel van de CD zal komen.

De vice-voorzitter geeft aan het knap te vinden dat de minister de agenda voor de CD zo vult. De CD heeft zo de komende tijd gespreksonderwerpen genoeg.

3. Vaststelling gemeenschappelijke verklaring

De vice-voorzitter geeft aan dat er een paar kleine wijzigingen zijn in de verklaring. Het zijn geen inhoudelijke wijzigingen.

Dhr. Van Dijk geeft aan de opmaak iets te hebben aangepast en logo's te hebben toegevoegd. Daarnaast zijn er de volgende wijzigingen:

- Laatste bullet eerste pagina is verplaatst naar het eerste kopje want dit is een breder punt dat valt onder de gezamenlijke verantwoordelijkheid van de leden van de CD en de minister;
- Onder 'inzet minister' enkele kleine wijziging:
 - o 4^e bullet 'inzet minister': dubbele kinderbijslag wordt in 2023 wettelijk ingevoerd, daarvoor al in de praktijk (tegemoetkoming);
 - o Invoering van een WW-voorziening zal tijdens i.p.v. gedurende deze kabinetsperiode worden gerealiseerd;
 - o Een punt is toegevoegd over meerjarige financiering voor instrumenten en voorzieningen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt;
- Minister zal andere departementen betrekken, waar passend.

Dhr. Willem vraagt naar de realisatie van de verhoging van wettelijk minimumloon. Is dit een punt voor de minister?

De minister geeft aan dat dit iets is voor de partijen, niet enkel voor de minister.

Dhr. Willem geeft aan dat het nu andersom is: uitkeringen gaan nu omhoog en dat komt dan steeds dichterbij het minimumloon.

De minister geeft aan dat dit een bewuste keuze is, ze wil als eerste stappen zetten maar in het goede vertrouwen dat de andere betrokken partijen volgen.

4. Ondertekening verklaring

De vice-voorzitter geeft aan vooraf met iedereen gesprekken te hebben gehad en blij te zijn dat er nu een gezamenlijk stuk met handtekening van de minister komt.

< De verklaring wordt ondertekend door alle partijen plus een fotomoment >

5. Rondvraag en sluiting

De vice-voorzitter bedankt iedereen. En het is de eerste Haagse handtekening onder een deel van het Akkoord.

De minister geeft aan dat in de verklaring staat dat ze elk jaar een keer een overleg zal voeren met de CD. Ze zegt niet dat dit altijd fysiek mogelijk zal zijn, wel dat zij aanwezig zal zijn. Dit om de betrokkenheid te borgen.

Gedeputeerde Thielman wil de minister en haar team bedanken voor het zetten van deze belangrijke stap. In reactie op de aandacht voor de manier waarop de minister Bonaire heeft bereikt, geeft de gedeputeerde aan dat de negatieve dingen in de krant vaak de woorden zijn van slechts een klein deel van de mensen op Bonaire.

De voorzitter spreekt zijn dank uit aan de aanwezigen en sluit om 15:40 uur de bijeenkomst.